

Усъвършенстване на плановете за управление на отпадъци в българските пристанища

Неп пряката такса за пристанищните приемни съоръжения за отпадъци се прилага в съответствие с Конвенцията MARPOL 73/78 и по-специално нейното приложение V относно твърдите отпадъци, като основен международен инструмент за контрол на замърсяването с морски отпадъци от кораби, включително риболовни кораби и развлекателни кораби. В рамките на Европейския съюз се прилага хармонизираната с MARPOL 73/78 Директива (ЕС) 2019/883 за пристанищните приемни съоръжения за предаване на отпадъци от кораби, включително остатъци от товари. Директивата има за цел да защити морската среда от отрицателните последици, дължащи се на отпадъците от кораби, ползващи пристанища в ЕС, като се подобряват пристанищните приемни съоръжения за отпадъци от кораби. Директивата е най-новият усъвършенстван инструмент, предхождан от три други на същата тематика.

Съгласно новите правила корабите ще плащат непряка такса за покриване на разходите по схемата, която им дава правото да предават своите отпадъци в пристанище, като тази такса се плаща независимо дали те предават някакви отпадъци или не. Тази такса ще се прилага също така за риболовни кораби и плавателни съдове за отдых, за да се допринесе за предотвратяване изхвърлянето в морето на изоставени риболовни мрежи и случайно попаднали в риболовните мрежи отпадъци.

В българските пристанища от доста години се прилага непряката такса за отпадъци от търговски кораби. За риболовните кораби обаче проблемът предстои да бъде решен. Директивата (ЕС) 2019/883 се прилага от 27 юни 2019 г. и трябва да стане закон в държавите от ЕС до 28 юни 2021 г. До тази дата могат да се очакват стъпки в посока въвеждането на мярката за риболовни кораби, като вероятно в българското законодателство ще бъде въведен и терминът „плаващи отпадъци“, определен от Директивата.

В българските пристанища таксата зависи от брутният тонаж на кораба. Събираната непряка такса означава, че разходите за предаване на твърди отпадъци в пристанищните приемни съоръжения са включени в таксата, платена от всички кораби, посещаващи пристанището, независимо от количествата отпадъци. Необходимо е подобряване, за да се разработят съоръжения за покриване на нови видове отпадъци, предизвикани от по-строги екологични изисквания, като се вземе предвид, че тези видове отпадъци могат да се развиват във времето с развитието на технологията.

Твърдите отпадъци над определен обем за всяка категория се таксуват допълнително. В определени случаи, ако даден кораб предава извънредно голямо количество отпадъци, може да се начисли допълнителна пряка такса, за да се гарантира, че разходите, свързани с приемането на такива отпадъци, не причиняват прекомерна тежест за пристанищната система за покриване на разходите.

Таксите могат да варират в зависимост например от категорията, вида и размера на кораба, и вида на превозите, които извършва корабът. Намалена такса се прилага за „екологични кораби“, т.е. кораби, които могат да докажат генериране на намалени количества отпадъци и устойчиво управление на отпадъците на борда на кораба.

Директивата поставя и определени изисквания към пристанищните съоръжения. Те трябва да са в състояние да поемат видовете и количествата отпадъци от корабите, които обичайно използват това пристанище; да бъдат оперирани така, че да се избягват закъснения; да не начисляват прекомерни такси, които могат да възпрат корабите от използването им; да управляват отпадъците от кораби по екологосъобразен начин в съответствие с Директивата на ЕС за управление на отпадъците и друго законодателство на ЕС в областта на отпадъците.

Инициращ орган: Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ отговаря за прилагането на мярката в съответствие с Директивата на ЕС

Включени заинтересовани страни: Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“, корабособственици

Източници на финансиране: корабособственици

Успех на мярката / инструмента: Донякъде положителен

Обяснение: Количествата твърди отпадъци, предадени в пристанищните приемни съоръжения в българските пристанища, непрекъснато се увеличават в периода след присъединяването на страната към ЕС. Индиректната такса, която се практикува в пристанищата, няма за цел да намали директно отпадъците от корабите, но част от тези такси могат да бъдат използвани за подобряване на инфраструктурата за управление на отпадъците в пристанищата. Тя може да послужи за подпомагане на разработването на иновативни програми за намаляване на корабните отпадъци и за предотвратяване попадането им в морската среда.

Препоръка: Подобряване на състоянието на пристанищните приемни съоръжения в българските пристанища на обществен транспорт и наличните планове за приемане и третиране на отпадъците, насочени към подобряване на управлението на околната среда и работата на пристанищата.

© 2020 ЧМНО. Отговорността за информацията и възгледите се носи изцяло от автора(ите). Всяко използване на материал от трета страна е строго за нетърговски цели и следователно е санкционирано съгласно Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, която позволява изключения за използване на материали с авторски права за нетърговски цели и образование.